

IMAJU LI PELOIDI I DALJE ULOGU U LIJEČENJU NESPECIFIČNE KRIŽOBOLJE?

Ana Kolarić¹, Dinko Kolarić¹, Endi Radović², Vedrana Mužić Radović²

¹Specijalna bolnica „Daruvarske toplice“, Daruvar, Hrvatska

²Specijalna bolnica „Thalassoterapia Crikvenica“, Crikvenica, Hrvatska

Uvod. Nespecifična križbolja (NLBP) je bol koja se ne može povezati s određenom patologijom i vjerojatno ima mehanički uzrok. Cilj ovog istraživanja bio je procijeniti učinkovitost hidroterapije i kineziterapije NLBP-a s terapijom mineraliziranim blatom – peloidom i bez nje.

Metode. U ovoj prospektivnoj randomiziranoj studiji sudjelovala su 64 bolesnika kroz tri tjedna, od kojih je 31 primilo standardnu hidroterapiju i kineziterapiju pet puta tjedno, dok ih je 33 prema protokolu imalo terapiju mineraliziranim blatom tri puta tjedno umjesto hidroterapije. Mjerenja prije prve i nakon zadnje terapije uključivala su udaljenost prsti-pod (Thomayer), sagitalnu pokretljivost lumbalne kralježnice (Schober), bilateralnu laterofleksiju te upitnike Rolland Morris Disability (RMDQ), ClinFit, DASS 21, EQ-5D-5L i vizualnu analognu ljestvicu (VAS) boli. Ovisno o distribuciji podataka korišten je zavisni t-test ili Wilcoxonov test. Delta vrijednosti su dodatno analizirane ANOVA-om za učinke vrste tretmana, dobi i spola bolesnika. Alfa greška je postavljena na $p < 0,05$.

Rezultati. Sva su mjerenja pokazala bolje rezultate u obje skupine nakon tretmana. Univarijatna analiza je pokazala značajnu povezanost spola i vrste tretmana s laterofleksijom i Schoberovom mjerom, te dob sa VAS boli. Multivarijatnom analizom nakon uzimanja u obzir učinaka dobi i spola pokazala su se značajno veća poboljšanja rezultata u delta promjenama Thomayerove mjere ($p < 0,01$), lijeve laterofleksije ($p < 0,01$) i RMDQ ($p = 0,01$) u skupini tretiranih peloidom nego samo standardnom terapijom. Multivarijatna analiza je također pokazala da je tretman blatom najvažniji čimbenik za EQ-5D-5L bol i aktivnost. Značajnu korelaciju pokazala je lijeva s desnom laterofleksijom, te VAS boli s RMDQ upitnikom i svim varijablama EQ-5D-5L upitnika.

Zaključak. Uzimajući u obzir rezultate u gore navedene tri različite mjere, dodatni tretman mineraliziranim blatom (peloidom) u usporedbi sa standardnom hidroterapijom i kineziterapijom dovodi do značajnog povećanja kretnji te lakšeg funkcioniranja u aktivnostima svakodnevnog života kod bolesnika s NLBP-om.

Ključne riječi: nespecifična križbolja, blato, peloid, RMDQ

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa